

РАБОТЕН ЛИСТ № 13
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

V клас
04.05.2020г.

ТЕМА
КАК ДА СЪСТАВИМ ИСТОРИЧЕСКИ РАЗКАЗ
(УРОК УПРАЖНЕНИЕ)

ИМЕ _____

I. Нуждата от създаване на исторически разказ.

Задача 1 – 8 точки. Прочетете текста и отговорете на въпросите към него

„ Едва тогава той построил войските за бой, като ги разположил по следния начин. Дясното крило командвал полемархът Калимах, защото тогава у атиняните бил още в сила обичаят полемархът да стои на дясното крило. Подир това следвали филите, подредени по установения начин, а платейците приключвали бойния ред, като се строили на лявото крило. От тази битка насетне по време на всенародни тържествени жертвоприношения, при които се принася жертва в чест на празненствата, устройвани всеки пет години, атинският глашатая произнася молитва не само за благо на атиняните, но и на платейците. Разположеният по този начин боен ред на атиняните при Маратон бил толкова дълъг, колкото и бойният ред на мидийците, но по средата си той се състоял само от няколко редици. Центърът на атиняните бил, с други думи, най-слаб, докато двете крила се състояли от много по-голям брой редици. Когато построяването в боен ред било завършено и жертвоприношенията дали благоприятни предзнаменования, атиняните атакували по даден знак варварите, като се насочили бегом срещу тях. Разстоянието между двете войски било не по-малко от осем стадия. Персите, виждайки, че атиняните се устремяват срещу тях бегом, се приготвили да ги посрещнат. Те смятали, че атиняните предприемат нещо безумно, равносилно на самоубийство, като нападнали с малобройни сили, които не били прикрити нито от конница, нито от стрелци. Докато обаче варварите размишлявали тези неща, войската на атиняните се приближила вече, боят се започнал и атиняните се сражавали мъжествено. Доколкото знаем, атиняните били първи от всички гърци, които извършвали атака срещу противника по този начин — бегом. Те били и първите, които устояли на персийското оръжие и на персийските воени. До преди това елините изпадали в страх и ужас, щом чуели само името на персите. Битката при Маратон била продължителна. В центъра взели връх варварите. Там били самите перси и бойци от племето саки. И тъй там варварите победили; те извършили пробив в центъра на неприятелския боен ред и преследвали атиняните навътре в страната. На двата фланга победили обаче атиняните и платейците. Те принудили победените си противници да бягат и след това се насочили с общи сили срещу онези, които били извършили пробив в техния център. И тук атиняните победили. След това те започнали да преследват бягащите перси и провеждайки сеч в техните редици, ги изтласкали чак на морския бряг. В тази битка при Маратон загинали кръгло 6400 перси и 192 атиняни. Такива били загубите от двете страни на воюващите...
Херодот, VI, 43 от „Хистоматия по история на стария свят“, Хр. Г. Данов

1. Кое събитие, за което се говори в текста? -
2. Къде се случва то и част от кои войни е? -
3. Кои са двете воюващи страни? -
4. Какво командва полемархът Калимах? -
5. Посочете трите основни части на бойния ред на атиняните? -
6. Каква тактика използват за пръв път при атаката си атиняните? -
7. Кой е победителят от двубоя? -
8. Помага ли този разказ за изграждане на представа за минали събития? -

II.

Стъпки за създаване на собствен исторически разказ

1. Представяме събитие

- Кое е събитие?
- Кога е станало?

2. Описваме събитие в хронологическа последователност

- Къде се развива действието?
- Кои са участниците?
- Как е протекло самото събитие

3. Определяме значението на събитие

- Какви са последиците от него

III.

Композиция (подредба) на историческия разказ

1. Увод

Включва разказът по стъпка 1, а също място на събитие и участници

2. Изложение

Съдържа разказът по стъпка 2 – ход на събитие

3. Заключение

Съдържа разказът по стъпка 3

Задача 2 – 10 точки. Прочетете разказа, като обърнете внимание на неговите композиционни части и на стъпките при изграждането му и отговорете на въпросите към него.

КОМПОЗИЦИОННА ЧАСТ	ТЕКСТ	СТЪПКА
УВОД	С битката при Термопилите започнала	СЪБИТИЕ
	Втората гръко – персийска война.	
	Тя се водила от 11 до 13 август 480г. пр.	ВРЕМЕ
	Хр. Срещу многохилядната армия на персийския цар Ксеркс в защита на прохода се включили 7 хиляди гърци, между които отрядът от 300 спартанци, водени от своя цар Леонид	УЧАСТНИЦИ
ИЗЛОЖЕНИЕ	Ксеркс чакал цели четири дни, като се надявал, че спартанците ще побягнат от страх пред численото надмощие на персийската войска. След като търпение то му се изчерпало, той изпратил 10 - хилядна армия от мидийци, като заповядал да му доведат живи неприятелските войни. Спартанците се сражавали мъжествено и доказали своето превъзходство. Разгневен от поражението през първия ден, Ксеркс изпратил 20 - хиляд	ХОД НА БИТКАТА

	на войска със своя „елитен“ корпус на „безсмъртните“, водени от личния му охранител Хидарн. Спартанците се сражавали като „демони“.	
	Копията на повечето бойци били вече изпочупени; тогава те връхлетели върху персите с мечове. След като и те се счутили, започнали да се бият с оръжията на убитите перси, докато не загинал и последният хоплит.	
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	Саможертвата на спартанците на Леонид въодушевила гърците за борба. В решителната морска битка край остров Саламин те разгромили персийската флота и принудили Ксеркс да напусне Гърция завинаги	ЗНАЧЕНИЕ
	<i>По Херодот, „История“, V в. пр. Хр.</i>	

1. Къде се провежда битката и част от коя война е? -
2. Кога се случва битката? -
3. Кои са двете сражаващи се войски? -
4. Какъв е броят на персите и какъв на гърците? -
5. Колко са спартанците и как се нарича командирът им? -
6. Какво използват персите, когато се счупват копията и мечовете им? -
7. Колко дни продължава битката? -
8. Кой побеждава в битката? -
9. Каква е съдбата на спартанците? -
10. Коя морска битка печелят гърците след битката при Термопилите? -

Статуя на цар Леонид

IV. Прилагане на наученото – създаване на собствен текст.

Задача 3 – 10 точки. Като използвате текста по – долу и предложения модел, напишете сами исторически разказ за битката при Кана

Битката при Кана

На 2 август 216г.пр.Хр. край град Кана, в югоизточната част на Италийския полуостров, се провежда най – голямото сражение през Втората пуническа война.

Начело на римската армия били двамата консули Луций Емилий Павел и Гай Теренций Варон. Под тяхно командване се намирали 80 000 пехотинци и 6 400 конници. Но от тази армия 2 / 3 били новобранци. Ханибал разполагал с 32 000 тежко въоръжени пехотинци, 8 000 лека пехота и 10 – хилядна конница.

Ханибал избрал място, подходящо да използва конницата си. Варон бил по – невъздържаният от двамата римски предводители. Именно той дал нареждане римляните да започнат атака, приемайки по този начин да се бият на поле, избрано от противника. Ханибал започнал отстъпление с централните части на войските си. В това време фланговете обкръжили римляните. Тази маневра се нарича „чувал“. След часове на кървави атаки и отстъпления римляните масово изоставили конете си. Загинали между 60 000 – 70 000 души.

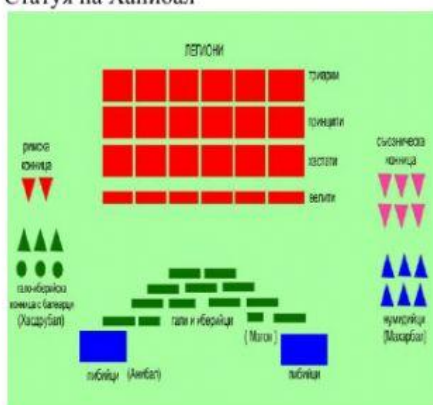
Победата на Ханибал открила пътя към Рим, но той не успял да се възползва от благоприятния момент и да превземе града. Така Картаген пропуснал възможността да спечели войната срещу Рим.

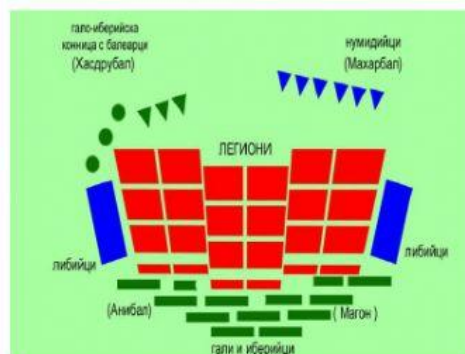
Статуя на Ханибал

Монети от Картаген

Бойният строй преди битката при Кана

Бойният строй след битката при Кана

Битката при Кана

КОМПОЗИЦИОННА ЧАСТ	ТЕКСТ	СТЪПКА ОТ ПЛАНА
Увод		Дата на събитието
		Място на събитието
Изложение		Участници в битката
		Ход на битката
Заключение		Значения

МАКСИМАЛЕН ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – 28

Слаб 2	Среден 3	Добър 4	Много добър 5	Отличен 60
0 – 9 точки	10 – 14 точки	15 – 19 точки	20 – 23 точки	24 – 28 точки

ТОЧКИ - _____

ПРОВЕРИЛ - _____